

ТОРГОВІ ВІДНОСИНИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС В УМОВАХ НОВОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

1 вересня 2017 року набула повної міжнародно-правової чинності Угода про асоціацію, включаючи створення поглибленої і всеосяжної зони вільної торгівлі, що є важливим кроком у процесі інтеграції України до ЄС. Необхідно оцінити вплив даного договору на перспективи розвитку зовнішньоторговельної сфери української економіки.

ЗВТ передбачає лібералізацію торгових відносин, тобто скасування нетарифних (технічних) бар'єрів. Визначальним позитивним аспектом Угоди про асоціацію для українських експортерів є те, що ЄС знизив мито на продукцію сільськогосподарського сектора в середньому на 12-15% (на 15-20% на певні види фруктів та ягод, соняшникову олію – 6,4%, рибу – до 12,5%, добрива – 6,7%), а на промислові товари на 6-7% [2].

На рисунку 1 можна детально прослідкувати динаміку експортно-імпортних відносин України з ЄС протягом останніх років. За період від 2013 до 2015 року торговельний оборот між партнерами впав на 30,68%, що було спричинено нестабільною політичною ситуацією в Україні. Однак після набуття чинності угодою даний показник зріс у 2017 році на 23,89% відносно минулого 2016 року.

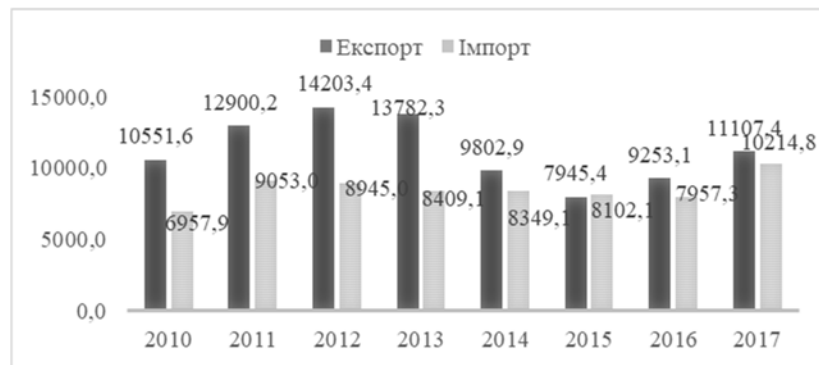

Рис. 1. Обсяги експорту та імпорту товарів ЄС з Україною за період 2010-2017 рр., млн. євро [1]

40% зовнішньоторговельного обороту у 2016 році припадає на ЄС, який став найбільшим торговельним партнером України. Експорт до ЄС у 2016 році становив 7957,3 млн. євро. В основному Україна продає партнеру сировину (чавун, сталь, видобувну та сільськогосподарську продукцію), хімічну продукцію та техніку, натомість купує машини та транспортне обладнання, хімікати і готові товари.

Відповідно до наявних статистичних даних (Держстату України) за 11 місяців 2017 року ЄС продовжував зміцнювати свої позиції ключового торговельного партнера України.

Зростання українського експорту у період від січня-листопада 2016 року по відповідний період 2017 року до країн ЄС спостерігалось по окремих категоріях товарів. Наприклад, продаж і вивезення олова та виробів з нього збільшився на 6510,3%, нікелю – 1343%, цинку – 900,9%, ефірних олій – 243%, а готових продуктів із зерна – 225,3% [2].

Основні категорії товарів, імпортовані з ЄС протягом січня-листопада 2017 року: мінеральне паливо, нафта, фармацевтична продукція, полімерні матеріали, ядерні реактори, котли, машини, засоби наземного транспорту.

Передбачається, що протягом перших 3-5 років Угода про асоціацію буде більш корисною для України, ніж для ЄС, оскільки угода є асиметричною і дозволяє українським експортерам продавати продукцію в Європу без мита. На даний момент економічний клімат у державі не готовий до симетричної домовленості, бо національні виробники певних товарних груп не готові конкурувати з європейським імпортом.

За статистикою зовнішньоекономічної торгівлі, українські експортери економітимуть понад 500 млн. євро у перші роки чинності угоди, коли експортери з ЄС виграють лише на суму близько 300 млн. євро.

Отже, Угода про асоціацію надала суттєвий поштовх для розвитку економічного співробітництва України з ЄС у сфері торгівлі. Надалі співпраця повинна супроводжуватись проведенням низки необхідних структурних реформ з боку українського уряду, реалізація яких дасть можливість для України вийти на міжнародний ринок.

1. Eurostat [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
2. Торговельно-економічне співробітництво Україна-ЄС [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/trade-and-economic/ukraine-eu-trade>